

тегорій, як: досудове врегулювання спору, відшкодування немайнової шкоди, свідчить про прагнення запровадити сучасний рівень господарських правовідносин.

Господарсько-правова відповідальність є новелою українського законодавства і, відтак, потребує ряду змін, запропонованих нами у даному підрозділі, зокрема до ст. 219—222, 225, 230, 231 ГКУ.

Література

1. *Іоффе О. С.* «Гражданское законодательство республики Казахстан», випуск 15. — Алмати: Юрист, 2003. — С. 308.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2003 — № 40—44.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2003 — № 18, № 19—20, № 21—22.
4. Закон України «Про захист прав споживачів» // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). — 1991.— № 30. — Ст. 379.
5. Закон України «Про кооперацію» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2004. — № 5. — Ст. 35.
6. Закон України «Про господарські товариства» // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 49. — Ст. 682.
7. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 № 2343-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 42—43. — Ст. 378.
8. Господарський процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 6. — Ст. 56.
9. Постанова Вищого Господарського Суду України № 14/289 від 10 липня 2007 року // [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://arbitr.gov.ua/docs/28_1631802.html.

Стаття надійшла до друку 19 вересня 2011 року.

УДК 346.2

Є. П. Коломієць-Людвіг, асистент кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ЗЛИТТЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ ТА ПРИВАТНОМУ СЕКТОРАХ ЕКОНОМІКИ

Дана стаття присвячена дослідженню особливостей здійснення злиття суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм у державному та приватному секторах економіки. Надані пропозиції по

удосконаленню нормативно-правового регулювання процедури злиття, обґрунтовано необхідність визначення та законодавчого закріплення підстав визнання злиття недійсним і врегулювання його наслідків.

Ключові слова: злиття, приєднання, реорганізація, приватний та державний сектори економіки, визнання злиття недійсним.

Статья посвящена исследованию особенностей слияний и присоединений субъектов хозяйствования различных организационно-правовых форм в государственном и частном секторах экономики. Предлагаются пути усовершенствования процедуры слияния, обосновывается необходимость определения и закрепления на законодательном уровне оснований признания слияний недействительным, а также регулирования последствий такого слияния.

Ключевые слова: слияние, присоединение, реорганизация, частный и государственный сектор экономики, признание слияния недействительным.

The question of investigation is peculiarities of mergers in state and private sectors of economy depending on legal type of its participants. The article contains suggestions on improvement of merger procedure, the author argues for definition of merger invalidity grounds and their introduction into current legislation as well as regulation of invalid merger consequences.

Key words: merger, absorption, reorganization, private and state sectors of economy, recognition of a merger as invalid.

Необхідність підвищення конкурентоспроможності господарських організацій, обмеженість джерел фінансування, необхідних для досягнення визначених цілей підприємницької діяльності, спонукають суб'єктів господарювання вдаватися до реорганізації, у тому числі у формі злиття і приєднання. Ефективність зазначених процесів безпосередньо залежить від дотримання законодавчих норм, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання певної організаційно-правової форми, форми власності та галузі економіки.

Окремим питанням вдосконалення правового регулювання злиття і приєднання присвячені роботи сучасних вітчизняних науковців О. Р. Кібенко [1], Н. В. Щербакової [2], В. В. Ряботи [3], О. М. Зубатенко [4], Ю. М. Юркевича [5]. Однак у цілому процедура реорганізації у формі злиття і приєднання залишається все ще недостатньо дослідженою, що ускладнює її практичне застосування.

Можливість проведення злиття та приєднання господарських організацій різних форм власності заснована на конституційному положенні щодо свободи здійснення підприємницької діяльності (ст. 42 Конституції України [6, ст. 42]). Разом з тим, реалізація подібної свободи відбувається в межах, що забезпечують одночасне врахування публічних і приватних інтересів [7, с. 11].

Наприклад, згідно з п. 4 ст. 1 Закону України «Про акціонерні товариства» [8], а також п. 2 ст. 40 Господарського Кодексу України (далі — ГК України) [9], ст. 19 Закону України «Про господарські товариства» [10], злиття і приєднання мають відбуватися з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, яким передбачена вимога одержання суб'єктами злиття попереднього дозволу Антимонопольного комітету України (далі — АМК) на такі дії.

Зазначений дозвіл на злиття або приєднання надається у разі, якщо вони не призводять до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині (п. 1 ст. 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» [11]).

Актуальність потреби в контролі за економічною концентрацією підтверджується тим, що у 2010 р. АМК дав дозвіл на 21 злиття (для порівняння — у 2009 р. — на 1 злиття і в 2008 р. — на 26 злиттів відповідно) [12].

Загалом злиття і приєднання суб'єктів господарювання приватного сектору економіки відбуваються на відносно добровільній основі та характеризуються взаємною зацікавленістю в подібній інтеграції сторін-учасників [13, с. 48]. Окремі обмеження для проведення злиттів у приватному секторі економіки встановлені лише антимонопольним законодавством.

Більш складана ситуація зі злиттям та приєднанням суб'єктів господарювання в державному секторі економіки.

Перш за все, реорганізація підприємств (компаній) державного сектору відбувається із врахуванням особливостей правового статусу даних суб'єктів.

Суб'єктами господарювання державного сектора економіки, згідно із ст. 22 ГК України, є суб'єкти, які діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. До зазначених суб'єктів господарювання держава застосовує усі засоби державного регу-

лювання господарської діяльності, передбачені ГК, враховуючи особливості правового статусу даних суб'єктів.

У державному секторі економіки України є значна кількість державних акціонерних компаній (товариств) й національних акціонерних компаній (далі — НАК) — акціонерних товариств з одним учасником — державою в особі Кабінету Міністрів України (відповідного міністерства) [14].

Основні засади діяльності таких товариств визначені ст. 83 Цивільного Кодексу України [15], ст. 49 Закону України «Про акціонерні товариства». Зокрема, до товариства з одним акціонером не застосовуються положення ст. 33—48 зазначеного закону щодо порядку скликання та проведення загальних зборів акціонерного товариства. Повноваження загальних зборів товариства здійснюються акціонером одноосібно, а рішення акціонера з питань, що належать до компетенції загальних зборів, оформлюється ним письмово (у формі рішення) та засвідчується печаткою товариства або нотаріально. Таке рішення акціонера має статус протоколу загальних зборів акціонерного товариства.

Оскільки питання реорганізації (злиття і приєднання) належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів, то стосовно національних акціонерних компаній та державних акціонерних товариств відповідні рішення приймаються центральними органами виконавчої влади, до господарської компетенції яких віднесено управління корпоративними правами держави в тій чи іншій акціонерній компанії.

Розглянемо для прикладу Статут НАК «Надра України», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2000 р. № 1460 [16].

Пунктами 88—89 статуту передбачено, що діяльність компанії припиняється зокрема шляхом її реорганізації (злиття, приєднання), яка проводиться за рішенням загальних зборів акціонерів.

Згідно з п. 18—19 статуту акціонерами Компанії є: 1) держава в особі Мінприроди — до прийняття в установленому порядку рішення про приватизацію акцій Компанії, та в особі Фонду державного майна України — після передачі йому акцій Компанії, визначених для продажу згідно з прийнятим в установленому порядку рішенням про їх продаж; 2) юридичні особи різних форм власності та фізичні особи, що набули право власності на акції Компанії у процесі приватизації та на вторинному ринку цінних

паперів. П. 95 статуту передбачає порядок управління Компанією до прийняття рішення про приватизацію її акцій, а саме закріплює повноваження КМ України щодо прийняття рішення про припинення діяльності Компанії (в т. ч. злиття (і приєднання)).

Аналогічний підхід до рішення про злиття або приєднання спостерігається в статуті НАК «Нафтогаз України» [17].

Відповідно до пп. 116—117 статуту Компанія припиняється в результаті реорганізації — передання всього її майна, прав та обов'язків іншим підприємницьким товариствам — правонаступникам (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації відповідно до законодавства. Реорганізація Компанії проводиться за рішенням загальних зборів акціонерів, а у випадках, передбачених законом, — за рішенням суду або відповідних органів влади. Важливо, що в статуті НАК «Нафтогаз України» передбачено, що у період до проведення перших загальних зборів акціонерів, які скликаються після прийняття рішення про приватизацію пакета акцій Компанії, рішення про припинення шляхом злиття або приєднання Компанії приймає Кабінет Міністрів України.

В нормативно-правових актах можуть бути передбачені норми прямої заборони злиття і приєднання, як і інших форм реорганізації, або обмеження кола учасників таких перетворень виключно підприємствами державної форми власності (наприклад, ч. 4 ст. 7 Закону України «Про трубопровідний транспорт» [18]). Зазначена заборона певним чином пояснюється тим, що основним завданням управління державними корпоративними правами є збереження контролюючого та регулюючого впливу держави на розвиток тих галузей економіки, що забезпечують життєздатність держави в цілому, або мають підвищену соціальну значимість [19, с. 5].

Таким чином, рушійною силою злиття і приєднання у державному секторі є збалансоване врахування інтересів різних категорій учасників господарських відносин [20, с. 4], а також спрямованість економічної політики держави на здійснення прогресивних змін у структурі народного господарства, удосконалення міжгалузевих і внутрішньогалузевих пропорцій, стимулювання розвитку галузей, які визначають науково-технічний прогрес, забезпечують конкурентоспроможність вітчизняної продукції та зростання рівня життя населення [9, с. 10].

Саме тому механізми злиття і приєднання, ефективні для суб'єктів господарювання приватного сектора економіки, досить обмежено застосовуються підприємствами державної форми вла-

сності: пріоритетом їх господарської діяльності є збереження за державою міжнародного іміджу постачальника певної продукції та світового лідерства у відповідних галузях. Наприклад, з метою координації підприємств титанової галузі за рахунок коштів потенційних інвесторів і преференцій держави було прийняте рішення про створення публічного акціонерного товариства «Державна холдингова компанія «Титан України» замість проведення реорганізації у формі злиття або приєднання державних підприємств цієї галузі [21].

Незважаючи на певні відмінності правового регулювання злиття (приєднання) суб'єктів господарювання державного та приватного секторів економіки, їх поєднує низка проблемних питань, що потребують нагального вирішення. Розглянемо деякі з них.

Особливістю процедури злиття/приєднання є одночасне існування протягом певного проміжку часу кількох юридичних осіб — тих, що припиняються, і правонаступника. В такому випадку виникають ускладнення не лише практичного характеру (розподіл посадових обов'язків та повноважень щодо забезпечення належного функціонування підприємств-учасників злиття у період об'єднання), а й формального порядку, зокрема прийняття поточних рішень та відповідальності за них.

Одним із шляхів вирішення зазначених вище проблем, на думку деяких практиків [22], є створення тимчасового органу — об'єданого правління, який би виконував попередньо встановлені (в законі чи рішенні власників компаній, які об'єднуються) управлінські функції з моменту отримання відповідного дозволу АМК або Національного банку України на злиття і до його процедурного завершення.

Зазначена пропозиція є цікавою, однак, на нашу думку, може призвести до зайвого ускладнення і без того перенасиченої дозвільними елементами процедури об'єднання суб'єктів господарювання. Більш оптимальним може стати закріплення механізму розподілу повноважень між структурними підрозділами суб'єктів господарювання, які припиняються, та їх уповноваженими особами на здійснення подальших дій щодо припинення шляхом злиття. До речі, призначення таких уповноважених осіб вже передбачено пп. 7 п. 6 ст. 83 Закону України «Про акціонерні товариства», відповідно до якої: «...Особи, уповноважені на здійснення подальших дій щодо припинення шляхом злиття, можуть продовжувати виконувати дії щодо оптимізації перехідного пері-

оду протягом часу, визначеного як необхідний, органами управління господарської організації- правонаступника».

В якості прикладу виникнення ускладнень в період проведення реорганізації можна навести ситуацію з комунальним підприємством (далі — КП) «Сквирське комунальне господарство», утвореним в результаті злиття КП «Благоустрій» і КП «Житлокомунсервіс». Актом, затвердженим головою Сквирської міської ради 25.10.2007 р., КП «Благоустрій» і КП «Житлокомунсервіс» передали, а КП «Сквирське комунальне господарство» прийняло на свій баланс оборотні і необоротні активи, власний капітал і фінансові зобов'язання реорганізованих підприємств станом на 01.04.2007 р.

Однак у період, коли КП «Благоустрій» знаходилось на стадії реорганізації, створене на базі реорганізованих підприємств нове КП — «Сквирське комунальне господарство» — уклало договір купівлі-продажу № 556 від 18.07.2007 р., в якому, зазначаючи реквізити для відвантаження товару, вказало дані одного із двох своїх попередників — КП «Благоустрій», правонаступником якого воно було згідно статуту. По прибутті вагону з вантажем на станцію призначення перевізником був складений акт загальної форми № 196 від 01.08.2007 р. в зв'язку з тим, що вантажоодержувачем було вказане КП «Сквирське комунальне господарство», яке на станції не значиться, а вказані в договорі реквізити належать іншому суб'єкту — Сквирському комунальному підприємству «Благоустрій». У результаті було подано позов про стягнення 11 095,00 грн штрафу за неправильно зазначений у залізничній накладній код одержувача вантажу [23].

Подібні випадки викликані тим, що чинним законодавством України чітко не визначено *момент правонаступництва* — перехід прав і обов'язків кожного із реорганізованих підприємств до суб'єкта господарювання, що утворюється внаслідок злиття. У ГК України тільки зазначено, що у разі злиття суб'єктів господарювання всі майнові права та обов'язки кожного з них переходять до суб'єкта господарювання, що утворений внаслідок злиття (п. 2 ст. 59).

Врегулювання моменту правонаступництва є вкрай необхідним, оскільки у вже згаданій вище справі статут підприємства- правонаступника КП «Сквирське комунальне господарство» було затверджено 26.03.2007 р., в той час як передавальний акт, згідно з яким КП «Благоустрій» і КП «Житлокомунсервіс» передали, а КП «Сквирське комунальне господарство» прийняло на свій ба-

ланс оборотні і необоротні активи, власний капітал та фінансові зобов'язання реорганізованих підприємств, був підписаний 25.10.2007 р. А отже, протягом семи місяців тривав період певної невизначеності щодо сторони у господарських договорах.

З метою вдосконалення процедури злиття (приєднання) пропонуємо доповнити ст. 59 ГК України пунктом 2¹ наступного змісту:

«З моменту отримання зареєстрованим у встановленому законом порядку суб'єктом господарювання- правонаступником учасників злиття всіх необхідних реквізитів для здійснення господарської діяльності (код ЄДРПОУ, рахунки у банках, код платника податків та внесків у відповідні фонди тощо) цей суб'єкт господарювання виступає стороною у наступних договорах.»

Злиття і приєднання суб'єктів господарювання характеризуються також тим, що допущені в процедурі здійснення реорганізації недоліки та помилки практично не мають шансів надалі бути виправленими, оскільки їх процедурний характер, складний юридичний склад, відсутність правових норм про регулюють визнання реорганізації недійсною тощо, ускладнюють можливість оскарження злиття або приєднання в судових інстанціях [24, с. 28].

Корисним для вдосконалення вітчизняного законодавства в зазначеному аспекті може стати правовий досвід ЄС.

Так, згідно ст. 22 Директиви 78/855/ЄЕС «Про злиття публічних компаній з обмеженою відповідальністю» [25] недійсність злиття може бути оголошена тільки на підставі відповідного судового рішення у вичерпному переліку випадків, а саме: відсутність превентивного, юридичного або адміністративного контролю; відсутність належного оформлення акту про злиття згідно національного законодавства і недійсність (нікчемність) або заперечність рішення загальних зборів акціонерів відповідно до національного законодавства країн-членів. Позов про визнання злиття (приєднання) недійсним має бути поданий не пізніше шести місяців з дати, коли злиття (приєднання) відбулося. Якщо суд дійде висновку, що порушення можуть бути усунені без визнання злиття (приєднання) недійсним, то він має виділити певний час на усунення таких порушень. У цілому судові рішення про визнання злиття (приєднання) недійсним не впливає на дійсність обов'язків учасників злиття перед третіми особами, які були взяті на себе першими й які повинні нести солідарну відповідальність по таких зобов'язаннях.

Статтею 20 зазначеної Директиви передбачено також встановлення цивільно-правової відповідальності перед акціонерами компаній (товариств) членів їх виконавчих чи адміністративних органів за помилки чи порушення, що були допущені цими особами як при підготовці документів стосовно злиття, так і на етапі його здійснення. Таку ж саму відповідальність перед акціонерами мають нести і незалежні експерти (юристи, фінансисти), які припустилися помилок при перевірці означених документів (ст. 21 Директиви).

Оцінюючи наведені приписи актів ЄС, підтримуємо пропозицію А. П. Єфіменка [26] щодо запровадження подібної практики й у вітчизняному правовому полі.

Однак на сьогодні вітчизняними нормативно-правовими актами поки що не визначено ні засади судового чи адміністративного оскарження злиття або приєднання, ні коло осіб, які мають право на оскарження реорганізації, ні наслідки такого оскарження. Відсутня також однорідність правозастосовної та судової практики у справах про визнання злиття або приєднання недійсними.

Зважаючи на викладене вище, вважаємо, що з врахуванням чинного законодавства та існуючої судової практики з цього питання, найбільш оптимальним є оскарження рішення загальних зборів акціонерів чи іншого уповноваженого органу про злиття. У разі, якщо рішення прийнято з порушенням вимог ст. 106, 159 ЦК України, ст. 59 ГК України, ст. 41 Закону України «Про господарські товариства», то воно може бути визнано судом недійсним.

При цьому, як справедливо зауважує О. Р. Кібенко, визнання недійсною реорганізації не має бути підставою для визнання недійсними зобов'язань, що виникли у юридичної особи (юридичних осіб) після здійснення реорганізації, та запровадження солідарної відповідальності усіх юридичних осіб, що приймали участь у реорганізації, за такими зобов'язаннями [1, с. 9].

Підсумовуючи наведене, можна стверджувати, що злиття і приєднання суб'єктів господарювання характеризується наступними особливостями.

1. У приватному секторі економіки злиття здійснюються на відносно добровільній основі та обмежуються лише антимонопольним законодавством.

У державному секторі економіки, по-перше, існують обмеження щодо учасників злиття (державні підприємства об'єднуються лише з державними підприємствами, а в окремих галузях злиття і

приєднання взагалі заборонені); по-друге, процедура здійснення злиття і приєднання найчастіше відбувається в режимі товариства однієї особи — держави.

2. З метою удосконалення процедури злиття і приєднання в ГК України необхідно передбачити: а) механізм розподілу повноважень між структурними підрозділами суб'єктів господарювання, які припиняються, та їх уповноваженими особами на здійснення подальших дій щодо припинення шляхом злиття або приєднання; б) визначення моменту правонаступництва; в) механізм визнання злиття недійсним та його наслідки.

Вирішення зазначених проблемних питань є актуальним для злиття і приєднання суб'єктів господарювання будь-якої форми власності.

Література

1. Сучасний стан та перспективи правового регулювання корпоративних відносин: порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України: Автореф. дис. д-ра юрид. наук: 12.00.2004 [Електронний ресурс] / О. Р. Кібенко; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х., 2006. — 40 с.

2. *Щербакова Н. В.* Правовое регулирование слияния и присоединения хозяйственных обществ / Н. В. Щербакова. — Донецк : Вебер, 2007. — 258 с.

3. *Рябота В. В.* Захист прав акціонерів при злитті та поглинанні акціонерних товариств в Україні / В. В. Рябота. — К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — 159 с.

4. *Зубатенко О. М.* Припинення суб'єктів господарювання : монографія / О. М. Зубатенко, М. Л. Шелухін. — Донецьк : ДонУЕП, 2008. — 213 с.

5. *Юркевич Ю. М.* Припинення юридичних осіб з правонаступництвом: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. — К., 2009. — 19с.

6. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30 (23.07.1996). — Ст. 141.

7. *Вінник О. М.* Теоретичні аспекти правового забезпечення реалізації публічних і приватних інтересів в господарських товариствах: Автореф. дис. д-ра юрид. наук : 12.00.04 [Електронний ресурс] / О. М. Вінник. — К., 2004. — 32 с.

8. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2008. — № 50—51. — Ст. 384. — (зі змін. і допов.).

9. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року: (зі змін. і допов.) // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11. — Ст. 462.

10. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 49. Ст. 682. — (зі змін. і допов.).

11. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 12. — Ст. 64. — (зі змін. і допов.).

12. Звіт Антимонопольного комітету України за 2010 рік : Офіційний веб-сайт АМК України. <http://amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?artid=194113&catid=194112>.

13. *Жданов Д. В.* Реорганизация акционерных обществ в Российской Федерации / Д. В. Жданов. — М. : Лекс-Книга, 2002. — 303 с.

14. *Яблонська А. С.* Господарське товариство з однією особою: особливості правового регулювання : [Електронний ресурс] / А. С. Яблонська. — Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/20939>. — Назва з екрану.

15. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11. — Ст. 461. — (зі змін. і допов.).

16. Про затвердження статуту Національної акціонерної компанії «Надра України» : постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 747 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2009 р. № 1354) / Офіційний вісник України, — 2000 р. — № 39 (13.10.2000). — Ст. 1652.

17. Про утворення Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» : постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 1998 р. № 747 / Урядовий кур'єр, — 2009. — 19.12.2009. — № 237.

18. Про трубопровідний транспорт : Закон України від 15 травня 1996 р. № 192/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 29 (16.07.1996), Ст. 139. — (зі змін. і допов.).

19. *Іващенко О. М.* Адміністративно-правове регулювання корпоративних прав держави: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.2007 [Електронний ресурс] / О.М. Іващенко; Ін-т законодавства ВР України. — К., 2008. — 20 с.

20. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 9 (27.02.2004). — Ст. 79.

21. *Спасокукоцький І.* Битва «Титанів» [Електронний ресурс] / Іван Спасокукоцький // 14 вересня 2010 р. — Режим доступу: <http://eutg.net/ua/article/1227>.

22. Спрощено процедуру реорганізації банків [Електронний ресурс] / Правовий тиждень. — № 4 (182) 26 січня 2010 р. — Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1700>.

23. Рішення Господарського суду Донецької області від 08.09.2008 р. по справі № 21/18 [Електронний ресурс] / Режим доступу:

24. Коваль А. Оскарження реорганізації акціонерного товариства / А. Коваль. — Юридична практика. — 2005. — № 6. — С. 27—28.

25. Про злиття публічних компаній з обмеженою відповідальністю : Директива 78/855/ЄС [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1978L0855:20071207:EN:PDF>.

12. Єфіменко А. П. Регулювання реорганізації акціонерних товариств у формі злиття та приєднання за законодавством України та Європейського Союзу / А. П. Єфіменко. — Вісник міжнародні відносини. — Київський національний університет імені Тараса Шевченка. — 2001. — № 21—24. — С. 74—80 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://corpravo.com/biblioteka/statti/jefimenko-a.p.-reguluvanna-reorganizaciji-akcionernih-tovaristv-u-formi-zlitta-ta-prijednanna-za-zakonodavstvom-ukrajini-ta-jevropejskogo-sojuzu>.

Стаття надійшла до друку 30 вересня 2011 р.

УДК 347.441.12

О. С. Кулик, аспірант кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРЕДМЕТУ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

Досліджено різні підходи до поняття предмета договорів щодо об'єктів промислової власності, що пропонуються науковцями, містяться в нормативно-правових актах і використовуються на практиці.

Ключові слова: предмет договорів у сфері промислової власності, об'єкт договорів у сфері промислової власності, істотні умови договорів у сфері промислової власності, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти права промислової власності, договори в сфері промислової власності.